

Februar 2020

Nye brugere af lægemidler mod angst og depression og samtidig terapi

SUNDHEDSDATA-
STYRELSEN

Resumé

Analysens formål er at tegne et billede af antallet af nye brugere af lægemidler mod angst og depression, der modtager samtidig terapi i sundhedsvæsenet i 2010 og 2017.

I analysen belyses antallet af nye brugere af lægemidler mod angst og depression på tværs af aldersgrupper, og hvor mange der modtager samtidig terapi i sundhedsvæsenet gennem: hospitalspsykiatri, praktiserende psykiater, praktiserende psykolog og samtaleterapi hos alment praktiserende læge.

Hovedresultater

- Antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression pr. 1.000 indbyggere er faldet fra 2017 til 2010.
- Andelen af nye brugere af lægemidler mod angst og depression, der modtager samtidig terapi, falder med alderen i 2017.
- Omkring 84 pct. af børn og unge (0-17 år), som er nye brugere af lægemidler mod angst og depression, modtager samtidig terapi i hospitalspsykiatrien i 2017. Samlet modtager 95 pct. samtidig terapi i 2017 mod 86 pct. i 2010.
- Omkring 36 pct. af ældre (65 år og derover) nye brugere af lægemidler mod angst og depression modtager samtidig terapi i 2017. Andelen af ældre nye brugere, der modtager terapi, er den samme i 2010 og 2017.

Boks 1: Population og afgrænsning

I analysen er der afgrænset til nye brugere, der har dansk bopælskommune på receptindløsningsdagen. Nye brugere er personer, der har første receptindløsning det givne år. Første receptindløsning defineres som første dag, en recept på et lægemiddel indløses siden 1996.

Lægemiddelstatistikregisteret er anvendt til at identificere personer, der har indløst recept på lægemidler til behandling af angst og depression. Der er afgrænset til selektive serotonin genoptagelseshæmmere (SSRI) samt serotonin-noradrenalin-genoptagelseshæmmere (SNRI), som begge er antidepressiva. SSRI er afgrænset til ATC-gruppe N06AB. SNRI afgrænses til venlafaxin (ATC-kode N06AX16) og duloxetin (ATC-kode N06AX21) bortset fra styrke 20 og 40 mg.

Det bemærkes, at angst og depression ligeledes kan behandles på anden vis, men opgørelsen tager udgangspunkt i de anbefalede og mest specifikke lægemidler til behandling af angst og depression.¹

Samtidig terapi opgøres vha. Sygesikringsregisteret og Landspatientregisteret. I opgørelsen omfatter samtidig terapi:

- Samtalerterapi hos en alment praktiserende læge (ydelseskoderne 6101, 6201, 4003, 4021, 4022, 4023, 4024, 4025, 4026, 4027, 4063, 4106, 4247, 4248, 4249 under praksisspeciale 80)
- Kontakt til privatpraktiserende psykolog med tilskud (praksisspeciale 63)
- Kontakt til privatpraktiserende psykiater (børne- og ungdomspsykiatri: praksisspeciale 26 og voksenpsykiatri: praksisspeciale 24)
- Kontakt til en offentlig eller privat psykiatrisk hospitalsafdeling (hospitalsspeciale 50 og 52)

Kontakt til privatpraktiserende psykiatere og psykologer omfatter alt afregnet aktivitet under den offentlige sygesikring inden for de udvalgte specialer og den afgrænsede periode. Herunder fx ydelsen telefonisk rådgivning af alment praktiserende læge afregnet under specialet børne- og ungdomspsykiatri.

Sundhedsdatastyrelsen har valgt at afgrænse perioden, hvor nye brugere af lægemidler mod angst og depression modtager samtidig terapi som to år før og et år efter første receptindløsning i opgørelsesåret. Denne afgrænsning er valgt bl.a. for at tage højde for, at recepter kan ligge to år på apotekets receptserver, før de indløses, og at der kan være ventetider på fx psykologbehandling.

Det bemærkes, at den samtidige terapi ikke nødvendigvis er relateret til receptindløsningsdagen.

Boks 2: Nationale anbefalinger om behandling af angst og depression

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at ikke-medicinsk behandling skal afprøves inden opstart af behandling med lægemidler eller kombineres med behandling med lægemidler.

Overordnet foreskriver vejledning om medikamentel behandling af børn og unge med psykiske lidelser, at det er en børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægeopgave at vurdere, om et barn eller en ung under 18 år har behov for medikamentel behandling af en psykisk lidelse. Den praktiserende læge kan overtage den fortsatte medikamentelle behandling (vedligeholdelsesbehandling), hvis dette sker efter konkret aftale og i samarbejde med speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri.²

SSRI er førstevalg til farmakologisk behandling af depression og angst. SSRI refereres ofte til som lykkepiller. SNRI kan også vælges som førstevalg ved angst hos voksne, men der er generelt flere bivirkninger. SSRI og SNRI kan desuden anvendes til behandling af andre psykiske lidelser som tvangstanker/tvangshandlinger (OCD) og post-traumatisk stressstilstand (PTSD).¹

¹ Sundhedsstyrelsen (2014). *Vejledning om behandling af voksne med antidepressive lægemidler.*

² Sundhedsstyrelsen (2019). *Vejledning om medikamentel behandling af børn og unge med psykiske lidelser.*

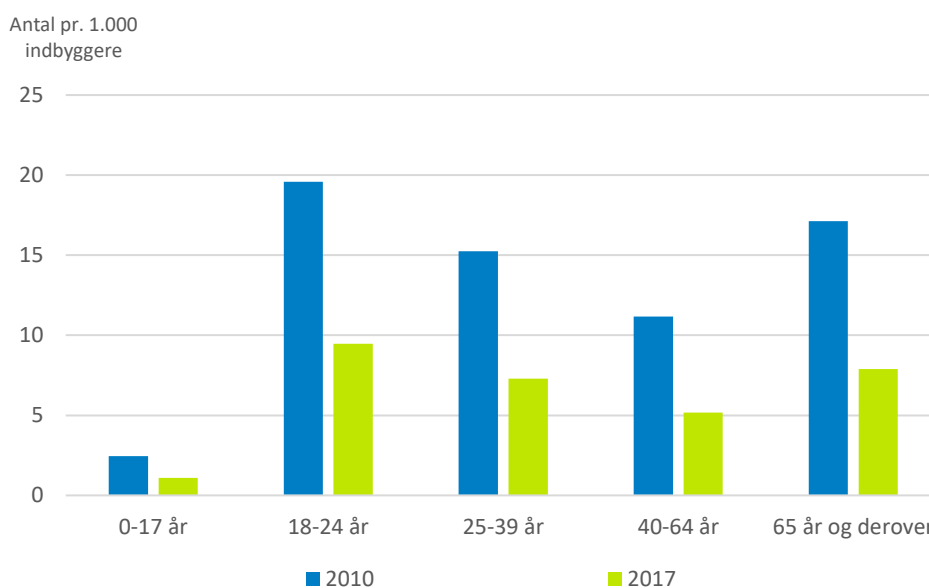
Antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression pr. 1.000 indbyggere er faldet fra 2010 til 2017

Antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression pr. 1.000 indbyggere er halveret for alle aldersgrupper fra 2010 til 2017, *jf.* Figur 1.

Det største antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression pr. 1.000 indbyggere findes blandt de 18-24-årige i både 2010 og 2017. I 2010 er der ca. 20 personer pr. 1.000 indbyggere af de 18-24-årige, mens antallet er knap 10 personer pr. 1.000 indbyggere i 2017. Antallet af nye brugere pr. 1.000 indbyggere er lavest blandt de 0-17-årige i både 2010 og 2017.

Der er flest nye brugere af lægemidler mod angst og depression på 40-64 år både i 2010 og 2017, *jf.* Bilagstabel 1. Der er færrest nye brugere hos børn og unge (0-17 år) på henholdsvis ca. 3.000 personer i 2010 og ca. 1.300 personer i 2017.

Figur 1 Antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression pr. 1.000 indbyggere fordelt på aldersgrupper, 2010 og 2017

Kilde: Lægemedelstatistikregisteret pr. 28. februar 2018, Sundhedsdatastyrelsen.

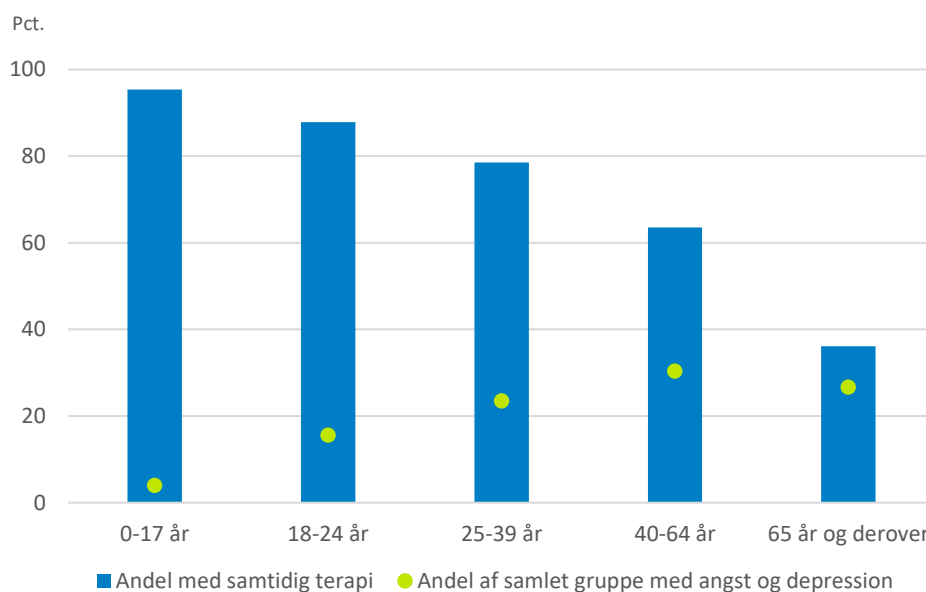
Note: Nye brugere er personer med dansk bopæl, der har første receptindløsning på lægemidler mod angst og depression i det givne år siden 1996. Nye brugere indgår kun én gang svarende til første receptindløsning. For ATC-koder, se Boks 1.

Børn og unge modtager samtidig terapi, når de starter i behandling med lægemidler mod angst og depression

Omkring 95 pct. af børn og unge (0-17 år), der er nye brugere af lægemidler mod angst og depression, modtager samtidig terapi i 2017, *jf.* Figur 2. Andelen af nye brugere, der modtager samtidig terapi ved behandling med lægemidler mod angst og depression, falder med alderen. Der er kun ca. 36 pct. af ældre (65 år og derover), der modtager samtidig terapi i 2017.

Den største andel, der modtager behandling i form af lægemidler mod angst og depression findes blandt de 40-64-årige og dem, der er 65 år og derover. De står for henholdsvis 31 pct. og 26 pct. af antallet af nye brugere.

Figur 2 Andel af nye brugere af lægemidler mod angst og depression, der modtager samtidig terapi, samt aldersgruppens andel af den samlede gruppe af nye brugere af lægemidler mod angst og depression, 2017

Kilde: Landspatientregisteret, Lægemiddelstatistikregisteret pr. 28. februar 2018 og Sygesikringsregisteret, Sundhedsdatastyrelsen.

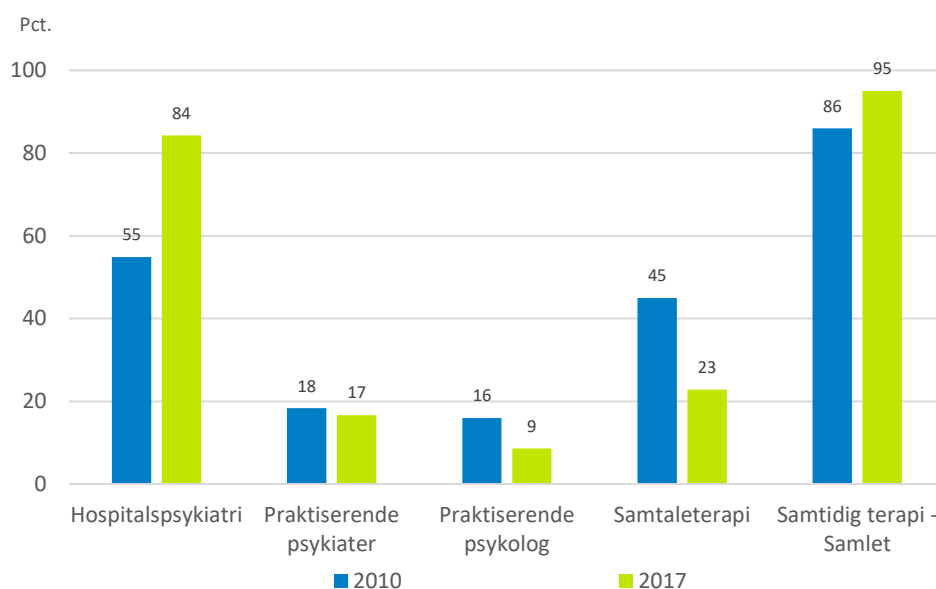
Note: Nye brugere er personer med dansk bopæl, der har første receptindløsning på lægemidler mod angst og depression i det givne år siden 1996. Nye brugere indgår kun én gang svarende til første receptindløsning. For ATC-koder og samtidig terapi, se Boks 1.

Flere børn og unge modtager samtidig terapi i hospitalspsykiatrien hos nye brugere af lægemidler mod angst og depression

Andelen af børn og unge (0-17 år), som er nye brugere af lægemidler mod angst og depression og i samtidig terapi, er steget fra 86 pct. i 2010 til 95 pct. i 2017 *jf.* Figur 3.

I 2017 modtager 84 pct. af børn og unge samtidig terapi i hospitalspsykiatrien, hvilket er en stigning på 29 procentpoint siden 2010. Til sammenligning er andelen af børn og unge, der modtager samtaleterapi hos alment praktiserende læger faldet fra 45 pct. i 2010 til 23 pct. i 2017.

Figur 3 Andel af børn og unge (0-17 år), som er nye brugere af lægemidler mod angst og depression og i samtidig terapi fordelt på terapiformer, 2010 og 2017

Kilde: Landspatientregisteret, Lægemiddelstatistikregisteret pr. 28. februar 2018 og Sygesikringsregisteret, Sundhedsdatastyrelsen.

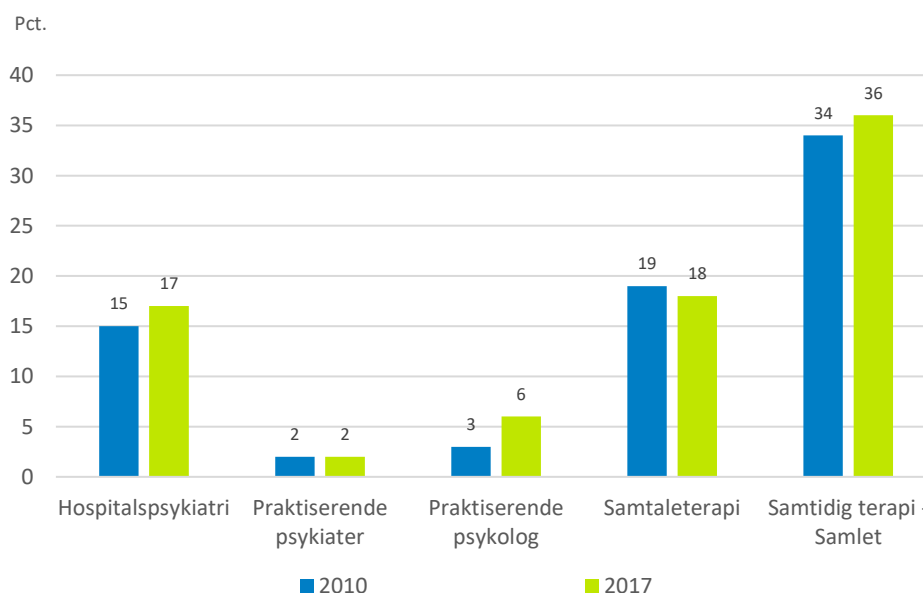
Note: Nye brugere er personer med dansk bopæl, der har første receptindløsning på lægemidler mod angst og depression i det givne år siden 1996. Nye brugere indgår kun én gang svarende til første receptindløsning. For ATC-koder og terapiformer, se Boks 1.

Ingen ændring i andelen af ældre nye brugere af lægemidler mod angst og depression, som modtager terapi

Omkring 35 pct. af ældre (65 år og derover) nye brugere af lægemidler mod angst og depression modtager samtidig terapi i både 2010 og 2017, *jf.* Figur 4.

Der er 15-20 pct. af ældre, der modtager henholdsvis terapi i hospitalspsykiatrien og samtaleterapi hos alment praktiserende læger i både 2010 og 2017, mens terapi hos praktiserende psykiatere og praktiserende psykologer ikke er særligt udbredt.

Figur 4 Andel af ældre (65 år og derover), som er nye brugere af lægemidler mod angst og depression fordelt på terapiformer, 2010 og 2017

Kilde: Landspatientregisteret, Lægemiddelstatistikregistret pr. 28. februar 2018 og Sygesikringsregisteret, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: Nye brugere er personer med dansk bopæl, der har første receptindløsning på lægemidler mod angst og depression i det givne år siden 1996. Nye brugere indgår kun én gang svarende til første receptindløsning. For ATC-koder og terapiformer, se Boks 1.

Bilag

Bilagstabel 1 Antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression fordelt på aldersgrupper, 2010-2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-17 år	2.981	2.296	2.097	1.748	1.496	1.488	1.316	1.284
18-24 år	8.984	7.656	7.021	5.810	5.039	4.930	4.710	5.053
25-39 år	15.909	12.626	11.477	9.099	7.464	7.979	7.494	7.631
40-64 år	21.224	16.775	15.590	12.363	10.033	10.620	10.002	9.840
65+ år	15.464	12.461	11.179	9.636	8.642	9.293	8.624	8.650

Kilde: Lægemiddelstatistikregistret pr. 28. februar 2018, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: Nye brugere er personer med dansk bopæl, der har første receptindløsning på lægemidler mod angst og depression i det givne år siden 1996. Nye brugere indgår kun én gang svarende til første receptindløsning.
For ATC-koder, se Boks 1.

Bilagstabel 2 Antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression med samtidig terapi fordelt på aldersgrupper, 2010-2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-17 år	2.570	1.968	1.861	1.582	1.412	1.419	1.242	1.225
18-24 år	7.205	6.181	5.826	4.764	4.208	4.296	4.182	4.439
25-39 år	12.089	9.476	8.773	6.890	5.760	6.152	5.870	5.995
40-64 år	13.112	10.108	9.688	7.907	6.458	6.929	6.579	6.250
65+ år	5.325	4.081	3.673	3.261	3.034	3.316	3.174	3.126

Kilde: Landspatientregisteret, Lægemiddelstatistikregistret pr. 28. februar 2018 og Sygesikringsregisteret, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: Nye brugere er personer med dansk bopæl, der har første receptindløsning på lægemidler mod angst og depression i det givne år siden 1996. Nye brugere indgår kun én gang svarende til første receptindløsning.
For ATC-koder og samtidig terapi, se Boks 1.

Bilagstabel 3 Antal nye brugere af lægemidler mod angst og depression pr. 1.000 indbyggere fordelt på aldersgrupper, 2010-2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-17 år	2,5	1,9	1,7	1,5	1,3	1,3	1,1	1,1
18-24 år	19,6	16,2	14,4	11,6	9,8	9,5	8,9	9,5
25-39 år	15,2	12,2	11,2	9,0	7,4	7,8	7,2	7,3
40-64 år	11,2	8,9	8,3	6,6	5,3	5,6	5,3	5,2
65+ år	17,1	13,3	11,5	9,6	8,4	8,8	8,0	7,9

Kilde: Landspatientregisteret, Lægemiddelstatistikregistret pr. 28. februar 2018 og Sygesikringsregisteret, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: Nye brugere er personer med dansk bopæl, der har første receptindløsning på lægemidler mod angst og depression i det givne år siden 1996. Nye brugere indgår kun én gang svarende til første receptindløsning. For ATC-koder og samtidig terapi, se Boks 1.